

Kyläsuunnitelma

**Nakertaja - Hetteenmäen
kyläyhdistys ry.**

<u>1. TAUSTAA ALUEESTA</u>	3
<u>PERUSTIEDOT</u>	3
<u>2. NAKERTAJA – HETTEENMÄEN KYLÄYHDISTYS RY.</u>	3
<u>3. KYLÄYHDISTYKSEN TOIMINTA VUONNA 2004</u>	4
<u>3.1. HENKILÖSTÖ</u>	4
<u>3.2. VIESTINTÄ</u>	4
<u>3.3. VANHIKSEN TOIMINTA</u>	4
<u>3.4. PERUSTOIMINTA</u>	4
<u>3.4.1. LAPSET</u>	4
<u>3.4.2. NUORET</u>	5
<u>3.4.3. AIKUISET</u>	6
<u>3.4.4. IKI NUORET</u>	6
<u>3.5. VANHUSTOIMINTA</u>	7
<u>3.6. KIERRÄTYSTOIMINTA</u>	7
<u>3.7. YHTEISTYÖ NAKERTAJAN KOULUN JA PÄIVÄKODIN KANSSA</u>	9
<u>3.8. ASUKASVAIKUTTAMINEN</u>	9
<u>3.9. VAPAAEHTOISTYÖ</u>	9
<u>3.10. OSALLISTUMINEN SUOMEN KYLÄTOIMINTA RY:N VALTAKUNNALLISEEN TOIMINTAAN</u>	9
<u>3.11. YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA</u>	9
<u>4. HANKETOIMINTA 2004</u>	10
<u>4.1. TOIMINNASSA OLEVAT HANKKEET:</u>	10
<u>4.2. VIREILLÄ OLEVAT HANKKEET:</u>	11
<u>5. TULEVAISUUS</u>	13
<u>6.1. LÖNNROT-KESKUKSEN RAKENTAMINEN JA TILARATKAISUT</u>	13
<u>6.2. MATKAILUTUOTTEET JA YRITTÄJYYS</u>	14
<u>6.3. KULTTUURINEN TOIMINTA JA VIIHTYVYYS</u>	15
<u>6.4. KANSAINVÄLINEN KUMMIKYLÄYHTEISTYÖ</u>	15
<u>6. TYÖSUUNNITELMA</u>	16

1. Taustaa alueesta

Perustiedot

Nakertaja – Hetteenmäki sijaitsee Kajaanissa, Oulun läänissä. Alue on osittain maaseutumainen kaupunkitaajama, missä on voimassa vuosina 1978 ja 1985 vahvistetut kaavat sekä vuonna 1995 vahvistettu keskustaajaman osayleiskaava. Etäisyys kaupungin keskustasta on 2 - 3 km. Alueella asuu noin 2 200 kaupunkilaista.

Alueella toimivat:

Ala-aste ja kaksi päiväkotia.

Kansalais- tai työväenyhdistys. (Kajaanin kaupungin kansalaisopiston opintopiirejä)

Kirjastopalvelut saa alueella kiertävästä kirjastoautosta.

Nakertaja - Hetteenmäen kyläyhdistys ry.

Muita harrastajayhdistyksiä ja -järjestöjä.

Nakertajan koulun vanhempainyhdistys.

Urheiluseura Uudenkylän Isku.

Kajaanin kylä- ja asukastoimikuntien yhteistyövaltuuskunta.

Yksi päivittäistavarakauppa

Asiamiesposti ja kierrätyskeskus kylätalo Vanahiksella

2. Nakertaja – Hetteenmäen kyläyhdistys ry.

Kyläyhdistyksen historiaa:

- kylätoimikunta on perustettu 1982 ja rekisteröity yhdistykseksi 1997
- 1999 perustettiin Nakertaja - Hetteenmäen tuki ry. hoitamaan yhdistyksen kiinteistöihin ja muuhun elinkeinotoimintaan liittyvää toimintaa

Yhdistyksen toiminta-ajatus:

Yhdistyksen tarkoituksena on ajaa alueensa asukkaiden etuja, parantaa alueen viihtyvyyttä ja kaikenpuolista hyvinvointia, lisätä yhteishenkeä sekä vaalia alueen perinteitä.

3. Kyläyhdistyksen toiminta vuonna 2004

3.1. Henkilöstö

Työntekijämäärää tulee olemaan noin 50, joista 40 - 45 on yhdistelmätuella palkattuja, 2-4 henkilöä projektirahoituksella ja 2-3 henkilöä yhdistyksen omalla rahoituksella palkattuja. Lisäksi tulevat haralaiset, työelämään valmentautuvat, työkokeilijat, harjoittelijat, TET:läiset ja yhdyskuntapalvelun suorittajat.

3.2. Viestintä

Kyläyhdistyksen ilmettä tullaan vuoden 2004 aikana tarkentamaan. Yhdistyksen ilmeen parantamiseen kuuluu uuden logon käyttöön otto, omien WWW-sivujen parantaminen, oman lippiksen ja t-paidan painattaminen ja Vanahiksen alueen opastuksen uusiminen. Vuoden aikana julkaistaan kaksi tabloid-tyyppistä lehteä, yksi keväällä ja yksi loppuvuodesta. Selvitetään mahdollisuus Nakkertajan alueen kuvahistorian tekemiseksi. Kerätyistä valokuvista kootaan kirjanen ja näyttely Vanahikselle.

3.3. Vanahiksen toiminta

Vanahiksen remontin valmistuttua painopiste siirtyy koko alueen kehittämiseen. Suvantolan koulun siirto Vanahiksen tontille tulee muuttamaan koko alueen ilmettä ja tuo tullessaan myös uusia toimintoja. Jos rahoitus järjestyy suunnitellulla tavalla siirto alkaa touko-kesäkuussa ja uusi rakennus on pystyssä vuoden loppuun mennessä. Uuteen rakennukseen tullaan siirtämään ainakin kyläyhdistyksen toimistotilat. Alakertaan on suunniteltu ravintola/kahvilatiloja, jotka voisivat toimia myös koulutustiloina. Tämä vapauttaa myös Vanahiksen tiloja uuteen käyttöön. Vanahiksen alueen tilasuunnitelma tehdään vuoden 2004 aikana. Siihen kuuluu kesäteatteri, savusauna, hulju ja siirrettävät rakennukset. Osa pyritään toteuttamaan jo vuoden 2004 aikana, jos rahoitus- ja lupa-asiat saadaan kuntoon.

3.4. Perustoiminta

3.4.1. Lapset

1. Perhekahvilatoiminta

Perhekahvilatoiminta tulee jatkumaan myös vuonna 2004. Toiminnasta vastaa MLL, joka huolehtii vastaavan vetäjän hankkimisesta ja toiminnan tiedottamisesta.

2. Lasten iltapäiväkerhotoiminta

Lasten iltapäiväkerhotoiminta tulee muuttumaan vuoden 2004 aikana merkittävästi. Vuoden alussa tulee voimaan uusi laki lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että kaupunki ostaa yhdistykseltä tai osuuskunta Helahoidolta aamu- ja iltapäiväpalveluja. Kerhoon otetaan enintään 24 lasta ja heidän ohjaajikseen kaksi koulutettua henkilöä, joille maksetaan alan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Heidän lisäksi voidaan myös palkata lisähenkilöstöä esimerkiksi yhdistelmätuella. Iltapäiväkerho on tarkoitettu lähinnä ykkös- ja kakkosluokkalaisille lapsille, jotka tarvitsevat hoitopaikan koulun jälkeen. Iltapäiväkerho toimii viitenä päivänä viikossa maanantaista perjantaihin klo 12-17. Tarvittaessa järjestetään myös aamupäiväkerho.

3.4.2. Nuoret

Kyläyhdistys tulee jatkamaan myös tulevana vuonna nuorisotoimien järjestämistä Vanahiksella. Tilat ovat avoinna vähintään viitenä päivää viikossa maanantaista perjantaihin klo 18-22 tammi-kuusta toukokuun loppuun asti ja elokuun puolesta välistä joulukuun asti.

Nuorisotoimien valvojiksi palkataan kaksi ohjaajaa. Nuorisotoimien toteuttaa yhdessä heidän ja nuorten kanssa vuoden ohjelman, johon kuuluu tapahtumia, urheilua ja muuta aktiivista toimintaa. Uutuutena järjestetään moottorikerhotoimintaa, johon kuuluu autojen ja mopojen korjausta sekä mopokortin suorittaminen ja mahdollisesti jäärataharjoittelua, jos siihen löydetään sopiva paikka.

Toiminta 2004

Toiminta	Aika
Bänditoiminta	Tarpeen mukaan kerran kuukaudessa
Biljardikisat	Kerran kuussa
Kaukalopallo	Tammi-huhtikuu, kerran viikossa
Saliliikunta	Kerran viikossa
Liikuntatempaukset	Yksi urheilulaji kuukaudessa, tutustuminen lajiin
Tikkakisat	Kerran kuukaudessa
Pöytätenniskisat	Kerran kuukaudessa
Polttopuu- ja nuotiopaikkatalkoot	Toukokuu
Elokuvaillat	Kerran kuussa
Hyppytorni Lukkarinnurmeen	Kesä-heinäkuu
Konserttimatka	Aika avoin

Selvitetään mahdollisuus nuorten moottorikerhon, mopokerhon ja jäärataharjoittelun aloittamiseen.

3.4.3. Aikuiset

Aikuisten toiminta keskittyy alueen yhteistapahtumien järjestämiseen. Erityisesti lapsiperheiden vanhemmat pyritään saamaan mukaan kyläyhdistyksen toimintaan.

Toiminta 2004

Koko perheen illat	Helmikuu
Potkukelkkatapahtuma	Maaliskuu
Valokuvauskurssi	Maaliskuu
Musiikki-illat	Huhtikuu
Perinnemaalitapahtuma	Toukokuu
Eino Leino -soutu	Kesäkuu
Lukkarinurmen avajaiset	Kesäkuu
Sadonkorjuujuhlat	Syyskuu
Musiikki-illat	Lokakuu
Valopuistonavajaiset	Joulukuu
Koko kansan joulupuurojuhla	Joulukuu

3.4.4. IkiNuoret

IkiNuoret kokoontuvat Vanahiksella joka toinen sunnuntai harrastamaan ja pitämään hauskaa. Keran viikossa he kokoontuvat sauvakävelylenkille. IkiNuoret osallistuvat aktiivisesti Vanahiksella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen. He järjestävät myös yhteisiä kylpylä - ja teatterimatkoja, jotka ovat avoimia kaikille kyläläisille. Kyläyhdistys tukee IkiNuorten toimintaa taloudellisesti. Toiminnassa on mukana 20-30 ikinuorta.

Toiminta 2004

Sauvakävely	Joka keskiviikko
Sunnuntai iltapäiväporinat	Joka toinen sunnuntai
Retki Kemin lumilinnaan	Helmikuu
Hallan Akan hiihto	Maaliskuu
Kirkkoveneretki	Kesäkuu
Kesäteatterimatka	Heinäkuu
Pikkujoulu	Marras-joulukuu

3.5. Vanhustoiminta

Palvelukeskus Areena

Vanhusapu- ja kyläpalvelutoiminta toimii nykyään Palvelukeskus Areenan alla. Se työllistää vuoden 2004 aikana noin 20 henkilöä. Palkkaus hoidetaan pääasiassa yhdistelmätuella. Toiminta pyörii TE-keskukselta saadun projektitukirahan turvin, joka loppuu kuitenkin huhtikuussa 2004. Myös kaupunki on osallistunut yhden työnsuunnittelijan palkkaukseen. Toiminnalle on haettu lisärahoitusta Ray:ltä.

Palvelukeskus toimii ensisijaisesti Nakertaja - Hetteenmäen alueella, mutta toiminta on laajentunut vähitellen koko kaupungin alueelle. Yhteistyökumppaneina ovat Kajaanin reumayhdistys ry, Kajaanin keskustan asukasyhdistys, Kajaanin kaupunki, Kajaanin työvoimatoimisto, Kainuun keskussairaala ja Kajaanin kaupungin sairaala sekä kajaanilaiset eläkeläisjärjestöt.

Osuuskunta Kainuun Helahoito

Kyläyhdistys on yhteistyökumppanina Ristijärven kunnan hallinnoimassa Kainuun Hoiva - hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on rakentaa julkishallinnon, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin yhteistyönä uudentyyppinen vanhustyön palvelumalli. Hankkeessa rakennetaan 20 alueellista hoivapalvelukeskusta, joista yksi sijoitetaan Nakertajan Vanahikselle. Tähän liittyen on Nakertaja - Hetteenmäen kyläyhdistys ry. ja Tuki ry. sekä joukko yksityisiä kansalaisia perustanut Osuuskunta Kainuun Helahoito-nimisen osuuskunnan, joka toimii samalla myös työosuuskuntana. Osuuskunnan toiminta käynnistyy täydellä teholla vuoden 2004 aikana.

3.6. Kierrätystoiminta

Kyläyhdistys ylläpitää Kajaanissa Nakertajan ja Asema-alueen kierrätyskeskuksia. Nakertajan piste on erikoistunut vaatteiden ja pientavaroiden kierrättämiseen ja Keskustan kierrätys suurempien tavaroiden mm. huonekalujen ja kodinkoneiden kierrättämiseen.

Kaupungin tavarapörssi

Vuoden 2003 alusta lukien on kyläyhdistys on hoitanut Kajaanin kaupungin omista yksiköistä poistuvan tavaran kierrätyksen. Järjestelmä perustuu ATK-pohjaiseen tavarapörssiin, jossa tavara on tietyn ajan myynnissä ja poistuu sen jälkeen kyläyhdistyksen käytettäväksi. Asema-alueen kierrätys huolehtii tavaran noutamisesta ja varastoinnista sen jälkeen kun se on ollut kuukauden tavarapörssissä myynnissä. Vuoden 2004 aikana tullaan tavarapörssin toimintaa tehostamaan ensimmältä vuodelta saatujen kokemusten pohjalta. Erityisesti välivarastolle pyritään löytämään nykyistä parempi paikka.

Yhteistyö

Tulemme olemaan mukana paikallisten kauppaliikkeiden ja kaupungin yhdessä järjestämässä ympäristötempauksissa. SE-laitteiden osalta tehostetaan yhteistyötä Kuusakoski oy:n kanssa sekä pyritään olemaan mukana SER-tuottajayhteisön toiminnassa.

Kainuun jäteyhtymä Ekokympin kanssa tullaan tekemään tiivistää yhteistyötä ja se-laitteita koskevaa sopimuksen jatko pyritään varmistamaan vuoden 2004 aikana. Kuulumme valtakunnalliseen kierrätyskeskusyhdistykseen, jonka järjestämiin koulutustilaisuuksiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

Työllistäminen

Kierrätyskeskukset työllistävät vuonna 2004 20 – 25 henkilöä yhdistelmätuella ja yhden henkilön TE-keskuksen projektituella. Omalla tulo-rahoituksella työllistetään osa-aikainen kodinkorjaaja ja mahdollisesti yksi oppisopimussuhteessa oleva työntekijä.

Tilakysymys

Tulevan vuoden aikana selvitetään Asema-alueen kierrätyksen tilatarve, lähinnä se riittääkö Asema-alueen tilat laajenevan SER-toiminnan kehittämiseen. Nakertajan kierrätys jatkaa nykyisissä tiloissa, joita pyritään kehittämään mahdollisimman tehokkaasti. Lisätilaa ei ole saatavissa nykyistä tiloista, sillä ne ovat muussa käytössä.

Aukioloajat

Molemmat kierrätyskeskukset ovat avoinna ma - pe klo 9-17.

Tiedottaminen

Kierrätyskeskuksen tiedottamista tehostetaan suoramarkkinointia yrityksille ja julkisille yhteisöille. Myös kierrätyskeskusten yleisilmettä parannetaan mm. opasteita parantamalla. Myös lehti- ja radiojuttuja pyritään järjestämään säännöllisin välein.

SER-toiminta

Kodinkoneet kiertoon –hanke

Hankkeen aikana on laajennettu se-laitteiden kierrätysjärjestelmä koko Eko-Kympin toimialuetta kattavaksi järjestelmäksi. Laitteita otetaan tällä hetkellä vastaan kahdeksan kunnan alueelta ja esilajittelu tapahtuu Asema-alueen kierrätyskeskuksessa. Hankkeen rahoitus loppuu vuoden 2004 touko-

kuussa, jonka jälkeen toiminta rahoittaa osittain itse itsensä. Toiminta tulee olemaan osa sosiaalista yritystoimintaa, jonka kehittämiseen haetaan Te-keskuksen kehittämisrahaa.

3.7. Yhteistyö Nakertajan koulun ja päiväkodin kanssa

Keskeisenä tavoitteena luoda paremmat toimintaedellytykset suunnitellen ne yhdessä koulun, päiväkodin ja koulun vanhempainyhdistyksen kanssa. Tänä vuonna yhteistyö tulee nivoutumaan Yhteisötaide-hankkeen kautta, jossa tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä tarhojen ja koulun kanssa.

3.8. Asukasvaikuttaminen

Vuonna 2004 kyläyhdistys paneutuu aktiivisesti asukaskeskusteluissa esille tulleiden puutteiden ja ideoiden läpiviemiseen. Kyläyhdistys ry toimii kanavana asukkaiden esille tuomissa asioissa viranhaltijoihin ja luottamushenkilöihin päin.

Toiminnalla pyritään vaikuttamaan erityisesti seuraaviin asioihin:

- alueen väestön oman aktiviteetin lisääminen
- alueen ympäristön mm. puistojen ja tien varsien kunnon parantamiseen

3.9. Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyössä tullaan alueen asukkaita innostamaan naapuriavun 'talonmiesavun' kehittämiseen naapureiden kesken. Tämä perustuu toisesta välittämiseen, yhteisöllisyyteen, jossa apua tarvitseva tuntee kuuluvansa johonkin yhteisöön, josta hänestä välitetään.

3.10. Osallistuminen Suomen kylätoiminta ry:n valtakunnalliseen toimintaan

Suomen kylätoiminta ry:n käynnistämä kyläverkkohanke pyrkii kehittämään kylätoimintaa ja toimimaan valtakunnallisena kylätoiminnan koordinaattorina. Maakunnallisesti toiminta tähtää maakunnallisen yhteistyön kehittämiseen mm. koulutuksen, sosiaalisen kanssakäymisen ja elinkeinotoiminnan alueella. Kyläyhdistys pyrkii omalta osaltaan tukemaan SYTY:n toimintaa

3.11. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhteistyötä kehitetään Kajaanin kylä- ja asukastoimikuntien yhteistyövaltuuskunnan, Kainuun Nuotan ja sitä kautta Kajaanin ja Kainuun kylä- ja asukastoimikuntien sekä kummikylätoimikuntien kanssa, Kajaanin kaupungin, Oulun yliopiston Kajaanin kehittämisskeskuksen ja Jyväskylän yliopiston kanssa.

Yhtenä pääpainoalueena tulee alueellamme eri yhteistyökumppaneiden kanssa kehitettyjen toimintamallien levittäminen koulutuksen ja ohjauksen muodossa muille Kajaanin alueille, Kainuuseen ja koko valtakuntaan. Näitä toimintoja ovat mm asukasvaikuttaminen, kyläaputoiminta, kylätyöntekijätoiminta. Yhteistyökumppaneina tulevat olemaan mm. Oulun Yliopiston Kajaanin täydennyskoulutusyksikkö, Jyväskylän yliopisto, MLL, Kajaanin kylä- ja yhteistyövaltuuskunta ja Kainuun Nuotta ja sitä kautta kaikki Kainuun kylä- ja asukastoimikunnat sekä tietysti kaikki rahoittajat.

4. Hanketoiminta 2004

4.1. Toiminnassa olevat hankkeet:

Vanahiksen alueen kehittäminen –esiselvityshanke

Vanahiksen alueen kehittämiseksi on laadittu alustava suunnitelma, joka toteutetaan vuoteen 2007 mennessä. Tämän esiselvityksen tarkoituksena on selvittää ja asettaa tärkeysjärjestykseen alueelle suunnitellut kehittämistoimenpiteet.

Tilanne 2004:

Hanke päättyi helmikuussa 2004.

Palvelukeskus Areena

Vanhusapu- ja kyläpalvelutoiminta toimii nykyään Palvelukeskus Areenan alla. Se työllistää vuoden 2004 aikana noin 20 henkilöä. Palkkaus hoidetaan pääasiassa yhdistelmätuella.

Tilanne 2004:

Toiminta pyörii TE-keskukselta saadun projektitukirahan turvin, joka loppuu kuitenkin huhtikuussa 2004. Myös kaupunki on osallistunut yhden työnsuunnittelijan palkkaukseen. Toiminnalle on haettu lisärahoitusta Ray:ltä.

Kodinkoneet kiertoon –hanke

Hankkeen aikana on laajennettu se-laitteiden kierrätysjärjestelmä koko Eko-Kymppin toimialuetta kattavaksi järjestelmäksi. Laitteita otetaan tällä hetkellä vastaan kahdeksan kunnan alueelta ja esilajittelu tapahtuu Asema-alueen kierrätyskeskuksessa.

Tilanne 2004:

Hankkeen rahoitus loppuu vuoden 2004 toukokuussa, jonka jälkeen toiminta rahoittaa osittain itse

itsensä. Toiminta tulee olemaan osa sosiaalista yritystoimintaa, jonka kehittämiseen haetaan Te-keskuksen kehittämisrahaa.

4.2. Vireillä olevat hankkeet:

Pura ja kokoa –hanke

Hankeen tavoitteena on purkaa ja siirtää Suvantolan koulu ja pystyttää se Vanahiksen tontille kyläyhdistyksen toimitiloiksi. Hanke toteutetaan koulutus- ja työllistämishankkeena, jossa tavoitteena on kouluttaa vanhojen talojen purkamiseen ja kokoamiseen erikoistunut ryhmä, joka työllistää hankkeen jälkeen ainakin osittain itsensä kierrätyskeskuksen yhteyteen perustettavan vanhojen rakennusten purkuun ja kokoamiseen erikoistuvan osaston yhteyteen.

Yhteisötaide-hanke

Hanke on osa Nakertaja - Hetteenmäen kokonaisvaltaista kehittämistyötä, jossa tavoitteena on parantaa alueen asukkaiden asumismukavuutta ja viihtyisyyttä yhteisöllisen toiminnan keinoin.

Hankkeen tavoitteena on kehittää yhteisötaiteen keinoin Nakertaja - Hetteenmäen alueen identiteettiä sekä luoda uudentyyppistä yhteishenkeä asukkaiden keskuuteen.

Tiiksa yhteistyö -hanke

Vuonna 2000 kyläyhdistys käynnisti yhteistyöhankkeen Tiiksan kylän kanssa. Tiiksa sijaitsee Karjalassa n. 100 km Kostamuksesta Itään. Tavoitteena on käynnistää hanke, jossa yhteistyötä kehitetään kulttuurin, kierrätystoiminnan, nuorisotoiminnan ja yritystoiminnan alueilla.

Yhteistyökumppaneina ovat Oulun Yliopiston Arkkitehtiosasto ja Kuhmon Lionsit. Nakertaja Hetteenmäen kyläyhdistyksen vastuulla on humanitaarisen avun vieminen, yhteisöllisen kehittämisaamisen kohottaminen, kulttuuriyhteistyön käynnistäminen ja matkailuelinkeinojen kehittäminen.

Hankkeen tavoitteena on kehittää raja-alueen kylien ja asuinalueiden yhteistyötä lisäämällä alueiden vuorovaikutusta ja osaamisvaihtoa, jolla parannetaan molemminpuolista hyvinvointia sekä kohotetaan kylien ja asuinalueiden elinvoimaisuutta.

Unkari yhteistyö

Unkari liittyy EU:hun vappuna 2004. Heillä on kova innostus lähteä mukaan yhteistyöhön jo jäsenenä olevan EU-valtion kanssa. Syksyllä 2003 tehdyn tutustumismatkan aikana solmittiin yhteis-

työkontakteja kahden kylän ja kolmen Nyiregehadassa olevan kaupungin osatoimikunnan kanssa. Vuoden alussa tehtävän kyselyn perusteella valitaan näistä halukkaista yksi tai kaksi yhteistyökumppania, joiden kanssa lähdetään tekemään kahdenvälistä yhteistyöhanketta. Hankkeen tavoitteena on syventää alueiden välistä kulttuurivaihtoa ja saada aikaan konkreetista toimintaa mm. ruoka- ja viinikulttuurin sekä paikallisen rakennuskulttuurin aloilta. Myös sosiaaliseen yrittämiseen liittyvää osaamista voidaan vaihtaa kumppaneiden välillä.

Osuuskuntatoiminta – sosiaalinen yritystoiminta

Osuuskunta Helahoidon toimintaa tullaan kehittämään sosiaaliseen yritystoimintaan päin. Uusi sosiaalista yritystoimintaa koskeva laki tulee voimaan vuoden 2004 alussa. Kyläyhdistys haluaa olla ensimmäisten mukana kehittämässä sosiaalista yritystoimintaa Kainuussa. Hankkeella haetaan hankerahoitusta Kainuun TE-keskuksesta.

Kierrätystavaran jatkojalostus – recycle design

Hankeen tarkoituksena on ennaltaehkäistä nuorten tai muuten vaikeasti työllistyvien työttömyyskierrettä tarjoamalla henkilöille mahdollisuus työskennellä kierrätykseen liittyvässä innovatiivisessa ja uutta luovassa ympäristössä yhdistäen siihen yrityshautomotyypinen työelämään ja yrittäjyyteen valmennus.

Hankkeessa luodaan toimintamalli, jossa oppilaitoksesta valmistumassa olevat tai jo valmistuneet kierrätyksestä ja yrittämisestä kiinnostuneet nuoret valmennetaan **itsenäisiksi yrittäjiksi**. Työttömiä voidaan palkata näihin yrityksiin joko suoraan tulorahoituksella tai yhdessä työllistämistuen avulla - sosiaalisen yrityksen malli. Otetaan käyttöön **esiyrittäjyysmalli**, joka mahdollistaa nuoren yrittäjän alkuunpääsyn mahdollisimman pienellä riskillä. Luodaan uusi kierrätysideologiaan perustuva **design-mallisto**, joka suunnittelu ja valmistus perustuu kestävän kehityksen periaatteille. Luodaan 5-10 uutta yritystä, jotka työllistävät alkuvaiheessa 15-25 nuorta ja pitkäaikaistyötöntä

Wanahis-tuotesarjan kehittäminen

Tällä hetkellä tuotesarjaan kuuluvat kynttilät ja oma Wanahis-mehu. Vuoden 2004 aikana tuotesarjaan pyritään samaan lisää tuotteita, jotka ovat paikallisia, korkeatasoisia ja uniikkeja tuotteita, joille löytyy sekä alueellisia että valtakunnallisia markkinoita. Tuotteille etsitään myyntipaikka kaupungin keskustasta ja myös nettimarkkinointia kokeillaan.

Sosiaalinen yritystoiminta

Laki sosiaalisista yrityksistä tulee voimaan vuoden 2004 alusta lukien. Kyläyhdistys hakee Kainuun Te-keskukselta kehittämisrahaa sosiaalisen yritystoiminnan selvittämiseksi. Hankkeessa selvitetään, mitkä osat kyläyhdistyksen toiminnasta voidaan siirtää sosiaalisiksi yritystoiminnaksi ja miten se käytännössä toteutetaan.

5. Tulevaisuus

6.1. Lönnrot-keskuksen rakentaminen ja tilaratkaisut

Alustavan suunnitelman mukaan alueelle rakennetaan **kylätalomiljö**, joka muodostaa perinteisen pihapiirin ja jonka toteuttamisessa kunnioitetaan perinnerakentamisen menetelmiä. Rakentaminen käsittää ensivaiheessa noin 400 m². Ensimmäisen hankevuoden aikana tehdään toiminnalliset tilaratkaisut, Vanahiksen puistoalueen suunnittelu, aloitetaan siihen liittyvät toimenpiteet sekä arvioidaan lisätilan tarve.

Suvantolan koulurakennuksen siirto alueelle aloitetaan työvoimapoliittisena koulutuksena loppukesällä 2004. Varsinainen tilojen kalustaminen ja toiminta rakennuksessa alkaa kesällä 2005. Rakennuksen yläkertaan tulee toimisto- ja neuvottelutiloja, alakertaan lähiruokaan perustuva vanhusten kotiruokapalvelu ja tilauspohjalta toimiva Gourmet-ravintola, johon haetaan ulkopuolinen yrittäjä.

Toisessa vaiheessa kesällä 2005 aloitetaan kolmannen rakennuksen siirto tontille. Rakennus tulee palvelemaan **Lönnrot-talona**. Lönnrot-taloon tulee aiheeseen liittyvät näyttelytilat, työskentelytilat ja mahdollisesti majoitustiloja. Hankkeen eteenpäin viemisestä on sovittu alustavasti Kajaanin kaupungin ja Lönnrot-seuran kanssa.

Savusaunan, huljun ja kodan rakentaminen lammen rantaan

Vanhiksen alueen rakentamissuunnitelman valmistuttua ajoitetaan ja toteutetaan savusaunan, huljun (lämmivesipalju noin kymmenelle hengelle) ja kodan rakentamistyöt. Tavoitteena on, että savusauna, hulju ja kota ovat valmiina kesällä 2005. Nämä rakennelmat palvelevat matkailijoille tarjottavia ohjelmapalveluja sekä parantavat alueen asukkaiden palveluja.

Kesäteatterikatsomon rakentaminen

Kajaanin harrastajateatterin kanssa tehdään yhteissuunnitelma, johon sisältyy ensimmäinen kesäteatteriesitys. Toimintasuunnitelma laaditaan siten, että harjoittelukausi alkaa syksyllä 2004 ja ensiesitys on kesällä 2005. Katsomon rakentaminen alkaa toukokuussa 2005.

Alueelle rakennettavaa katsomoa hyödynnetään ympäri vuoden erilaisiin tapahtumiin (tanssi, ulkoilmaelokuvat, lausuntatapahtumat tms.) . Katsomo palvelee myös Lönnrot-taloon liittyviä toimintoja. Hankkeen aikana laaditaan alueen tapahtumien vuosittainen markkinointisuunnitelma ja luodaan toiminta ja verkosto kulttuurituotteista tiedottamiseen.

6.2. Matkailutuotteet ja yrittäjäyys

Yhdistys on verkostoitunut **elämys- ja kannustematkailun** tuottajien kanssa (tällä hetkellä mukana Incentive-hankkeessa). Kyläyhdistyksen alueella on jo luontomatkoilukohteita sekä siihen liittyviä toimintoja (Lukkarinurmen vapaa-ajan viettopaikka Kajaanijoen rannalla, noin 10 km pitkä luontopolku, jokiyhteys ja kirkkovene) ja alueella on mahdollisuuksia, joita voidaan käyttää elämysmatkailuun sopivissa tuotepaketeissa (kesäteatterimiljöön hyödyntäminen, ympäristötaiteen tapahtumat, valopuisto).

Elämysmatkailutuotteet (tuotteistaminen ja markkinointi)

Kokeillaan ensimmäiset elämysmatkailukohteet alueella sekä suunnitellaan markkinointiyhteistyö. Tehdään tiivistä yhteistyötä matkailuyrittäjien kanssa. Paltaniemen kyläyhdistyksen kanssa laaditaan yhteiset luontoreitit ja ketjutetaan elämysmatkailun tuotepaketteja. Esitteet ja tiedottaminen.

Postipalvelut, kahvila ja matkamuistomyymälä, Wanahis-tuotesarjan kehittäminen

Perustetaan yhtenäinen myynti- ja asiointitila sekä laaditaan tuotteille yhteinen Wanahis-ilme. Tällä hetkellä tuotesarjaan kuuluu jo käsintehty kynttilät ja oma mehu. Samassa tilassa tullaan myymään myös Lönnrot-aiheisia tuotteita mm. tauluja, kortteja ja luontaistuotteita.

Kokous- ja tapahtumapalvelut (tuotteistaminen ja markkinointi)

Yhteistyöverkoston kartoittaminen ja toiminnan rakentaminen järkeväksi kokonaisuudeksi. Narkertaja 2007 -hankkeessa tehdään markkinoiden kartoitus ja suunnitellaan markkinoinnin toteutus sekä aloitetaan toiminnot. Matkailuun ja kulttuuriin liittyvä tuotteistamisen suunnittelu. Käytännön toiminnan kannalta on tärkeää olla mukana erilaisissa yhteistyöverkostoissa (markkinointi, myynti, ohjelmantuottajat, ruokailuyrittäjät, majoitusliikkeet, kuljetusalan yrittäjät).

6.3. Kulttuurinen toiminta ja viihtyvyys

Kyläyhdistys haluaa rakentaa alueen fyysistä ja kulttuurista toimintaympäristöä yhteisönsä tuella ja löytää alueen asukkaita aktivoivia toimintatapoja yleisen viihtyvyyden parantamiseksi. Samalla nämä toiminnot liittyvät matkailun tuotteistamisyyhteistyöhön ja palvelujen markkinointiin. Laajemmin halutaan edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä kiinnittämällä huomiota ympäristöön ja sen merkitykseen hyvinvoinnin ja terveyden osana.

Yhteisö- ja ympäristötaide (tapahtumat ja koulutukset, yhteistyö yritysten kanssa)

- ⇒ Aita –hanke 2005-2007 (hakemus RAY:lle jätetty 5/04); terveyden edistäminen
- ⇒ yhteisöllinen toiminta

Harrastajateatterille pysyvä kotipaikka (katsomo, esityspaikka, harjoittelutilat)

- ⇒ kesäteatteriesityksen rakentaminen kesällä 2005
- ⇒ Kansalaisopisto mahdollinen kumppani; esitysvalmistelu alkaa syksyllä 2004

Iltamat

- ⇒ perinnetapahtuma; markkinointi, toteutus, ohjelmapaketti

6.4. Kansainvälinen kummikyläyhteistyö

Kyläyhdistys tekee kansainvälistä yhteistyötä Venäjän Karjalassa Tiiksan kylän kanssa ja Unkarissa Nyiregehazan alueen kylien kanssa. Yhteistyön ja kumppanuuden yhtenä elementtinä on matkailun ja kulttuurivaihdon toiminnot sekä kansainvälisen hankeosaamisen oppiminen.

Tieto-aidon vaihto ja oppiminen Unkarissa

- ⇒ Oppimaan Unkariin syksyllä 2004; hankeyhteistyön aloittaminen (saatu rahoitus Oulujärvi Leaderista 5/04)
- ⇒ Unkarilaisen gourmet-ruoka- ja viiniperinteen siirtämiseen liittyvä tieto-aidon vaihto
- ⇒ ystävyysyhteistyö, kulttuurivaihto
- ⇒ hankekoulutus

Tiiksa-yhteistyö

- ⇒ leirimatkat, erä- ja kalastusmatkat; tuotteistaminen, markkinointi ja yhteistyö
- ⇒ humanitaarinen apu
- ⇒ kulttuurivaihto
- ⇒ haetaan rahoitusta Interreg III syksyllä 04

6. Työsuunnitelma

Vuosi 2004

- Vanahiksen alueen rakentamissuunnitelman toteutuksen koordinointi ja yhteistyökumppanien kartoittaminen, tilasuunnitelmien ja toiminnan suunnittelun eteenpäinvieminen.
- matkailutuotteistaminen ja kokeilut (luontopolku, kirkkovene, Lukkarinnurmi); yrittäjäyhteistyö; markkinointikartoitus ja –suunnittelu; esitteen laatiminen; tiedottaminen; Incentive –esiselvityksen hyödyntäminen; markkinoinnin aloittaminen
- ympäristötaitetapahtuma syksyllä ja joulunalustapahtuma
- harrastajateatterin ja Kansalaisopiston kanssa tehtävän yhteistyön määrittely
- osallistuminen Opintomatalle Unkariin (Leader +); kansainvälisen hankkeen suunnitteluyhteistyö, hankekoulutukset
- EU-tiedottaminen kylätoiminnassa

Vuosi 2005

1. Tilarakentamisen koordinointi ja toteutus.
2. Markkinointi ja tuotepakettien kokoaminen (kokeilut).
3. Yrittäjäyhteistyö.
4. Kylätalon toimintaympäristön rakentaminen ja yhteisöllinen toiminta.
5. Kansainvälinen hankeyhteistyö.
6. Tiedottaminen.

- tilarakentamisen koordinointi ja lisätilatarpeen arviointi kuluvaan vuoteen aikana; rakentamiskohteiden suunnittelu (sauna, hulju, kota, kesäteatterikatsomo); verkostoyhteistyö
- matkailutuotteiden markkinointi; yrittäjäyhteistyön kartoitus; tapahtumat ja tempaukset; esittelyt ja tiedotus; esite ja www; kansainväliset matkailutuotteet; tuotteistamis- ja markkinointiosaamisen parantaminen
- ympäristötaiteen yhteisölliset tapahtumat ja koulutukset; yhteistyö toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa; tiedottaminen; Kylätalon lähiympäristön ja tienvarsimaiseman rakentaminen vuodenaikojen mukaan; kesäteatterituotannon markkinointi ja tiedotus; katsomon suunnittelu ja rakentaminen; syksyn kulttuuritapahtumien suunnittelu ja toteutus;
- kansainvälinen hankeyhteistyö; esitetietoa useilla kielillä; www-sivuston päivitykset
- Tiiksa-yhteistyö ja pilotointi

Vuosi 2006

1. Yrittäjäyhteistyö
2. Markkinointi
3. Kansainvälinen hanketyö
4. Yhteisöllinen toiminta
5. Tiedottaminen
6. Hankkeen päättäminen
7. Jatkotoimenpiteet
8. Arviointi
  - tapahtumien koordinointi ja markkinointisysteemin kokeilut
  - Vanahiksen alueen tilojen ja toimintojen kokeilut ja toimivuuden turvaaminen
  - yritystoiminnan aikaansaaminen alueella; yritystreffit
  - Unkari-yhteistyöhön liittyvä hanke- ja asukastoiminta; vierailut
  - yhteisötaidetapahtumat ja harrastajateatteritoiminnan jatkuminen
  - kylätiedottaminen

- matkailuyhteistyö ja kokeilut

a. kannustematkat

b. Tiiksan erämatkat

c. kesämatkailutuotteet

d. muut palvelut

- kokeiltujen ja aloitettujen toimintojen vakiinnuttaminen; jatkuvuuden turvaaminen,
hanketiedottaminen; arviointi ja raportointi;

- päätösseminaarin järjestäminen